

datum 14 oktober 2010

Eerste levering aardwarmte glastuinbouwbedrijf Ammerlaan aan zwembad en sportcomplex

Pijnacker-Nootdorp start unieke aardwarmtelevering in Nederland

Glastuinbouwbedrijf Ammerlaan uit Pijnacker levert vanaf vandaag (donderdag 14 oktober) via een warmtedistributienetwerk duurzame warmte aan het nabij gelegen sportcomplex en middelbare school. Dit project is een uniek initiatief in Nederland. Nog niet eerder is op deze schaal een aardwarmtenetwerk gerealiseerd tussen glastuinbouw en warmteafnemers uit de stedelijke omgeving.

Fotobijschrift.

In de eerste maanden is dit warmte van de bestaande WKK installatie (warmtekrachtkoppeling) en eind dit jaar wordt overgestapt op aardwarmte. De CO₂ reductie van aardwarmte ten opzichte van het gebruik van gas bedraagt 90%.

De gemeente Pijnacker-Nootdorp is erg verheugd dat dit in haar gemeente plaatsvindt. Om dit project mogelijk te maken is van begin af aan een samenwerkingsverband opgezet tussen Ammerlaan Grond- en Hydrocultuur, de potentiële afnemers (sportcomplex de Viergang en scholengemeenschap Stanislascollege), kennisinstituten en de overheden (provincie Zuid-Holland en de gemeente). De afnemers hebben met Ammerlaan een warmtecontract afgesloten voor de komende tien jaar. Deze warmte is niet duurder dan van de huidige warmtevoorziening via gasketels.

De levering van aardwarmte past binnen het beleid van de gemeente. Met haar duurzame beleid wil de gemeente duurzame warmtelevering aan de stedelijke omgeving mogelijk maken en tegelijkertijd het woon- en leefklimaat in de omgeving verbeteren.

Noot: voor de redactie, niet voor publicatie

Lees hieronder meer achtergrondinformatie over de aardwarmtelevering, de spelers, de ontwikkelingen in de gemeente enzovoorts. Neem voor verdere vragen contact op met Maaïke Volker, communicatieadviseur, via tel. 015 – 362 67 01 of m.volker@pijnacker-nootdorp.nl.

Achtergrondinformatie

1) Wat is het unieke aan het project? Waarom is het uniek in Nederland?

- Benutting van aardwarmte als warmtebron voor een dergelijk project.
- De combinatie van samenwerkende partijen is uniek: glastuinbouw, kennisinstituten WUR en TU Delft en afnemers uit de stedelijke omgeving en overheden.

- Er zijn in meerdere gemeenten plannen om warmte uit de glastuinbouw te betrekken voor woningen en utiliteitsbouw, maar nergens is dit gerealiseerd.
- De grote schaal waarop warmte geleverd wordt aan de stedelijke omgeving.

2) Informatie over warmteleverancier en -ontvangers

- Ammerlaan Grond en Hydrocultuur is een potplantenkwekerij met groene planten gevestigd aan de Nootdorpsweg 15 te Pijnacker. In totaal worden er 380 verschillende soorten/variëteiten geteeld. Het bedrijf levert hoogwaardige producten aan met name interieurbepanters, cash & carry's en tuincentra in heel Europa. Het gaat hier om een vooruitstrevende kwekerij die duurzaamheid hoog in het vaandel heeft staan. Op dit moment worden de planten onder Milieukeur geteeld en met aardwarmte zal de productie verder verduurzamen.
- Het sportcomplex de Viergang is in september 2007 geopend. Met een nieuwe sporthal en de uitbreiding van het bestaande sportcentrum De Viergang.
- Het Stanislascollege is een middelbare school voor mavo, havo, atheneum en gymnasium met 1150 leerlingen. De school is gebouwd in 2008.

3) Cijfers ter illustratie (Bron: haalbaarheidsonderzoek)

- Het aardgasverbruik van de stedelijke afnemers bedraagt 432.000 m³ gas/jaar. Dit is gelijk aan 520 woningen.
- Met aardwarmte wordt in eerste instantie totaal 2.523.400 m³ gas/jaar bespaard (3154 woningen)
- In totaal wordt 3.790 ton CO₂ per jaar bespaard met de toepassing van aardwarmte bij Ammerlaan en de afnemers.
- Uitgangspunt bij het project is dat de CO₂ reductie plaats vindt waarbij de energiekosten van de afnemers niet mag stijgen boven 'het niet-meer-dan-anders tarief' en dat de extra investeringen binnen een acceptabele termijn terugverdiend zijn.

4) Wat was de uitdaging van het project? Hoe hebben we dit aangepakt?

De uitdaging in het project was niet alleen technisch van aard maar vooral communicatief en financieel. De werelden van een glastuinbouwbedrijf, afnemers als een school en zwembad en de gemeente verschillen sterk van elkaar. Door alert te zijn op de verschillen, veelvuldig contact en geduld hebben we dit project tot een succes gemaakt. Belangrijk hierbij was om zo open en transparant mogelijk met elkaar te communiceren over elkaars belangen en beweegredenen. De financiële uitdaging is opgelost door een goede exploitatieopzet en het inzetten van provincie, rijk en de gemeente.

5) Waarom was een financiële bijdrage van de provincie en de gemeente noodzakelijk?

De financiële bijdrage van de provincie en de gemeente was noodzakelijk om twee redenen. Ten eerste krijgt het zwembad van het ministerie van Financiën de regulerende energiebelasting terug. Deze fiscale maatregel is toegepast om sport te bevorderen, maar heeft bij dit project een negatief effect, omdat Ammerlaan geen gebruik kan maken van deze maatregel. De financiële ruimte tussen de kostprijs aardwarmte en het 'niet-meer-dan-anders' tarief werd hierdoor negatief en moet gecompenseerd worden. Ten tweede is de verplichte afschrijvingstermijn binnen de glastuinbouw de helft lager dan bij warmtenetwerken van een energiebedrijf. Dit maakt de jaarlijkse kosten hoger.

6) Hoe staat het met de levering van aardwarmte op dit moment?

De aardwarmteboring is gerealiseerd. Uiteindelijk is een diepte bereikt van 2100m. Tijdens testen is 100 m³/uur warm water van 65 graden celcius opgepompt. Om aardwarmte te kunnen leveren wordt op het bedrijf van Ammerlaan Grond- en Hydrocultuur nog een en ander aan de technische installaties, zoals de bouw van een grote buffer uitgevoerd. De planning is dat vanaf eind november 2010 aardwarmte geleverd kan worden.

7) Hoe werkt het aardwarmtenetwerk?

Het aardwarmtenetwerk bestaat uit verschillende onderdelen:

1. Via de aanvoerleiding van de aardwarmtebron wordt warm water omhoog gepompt. Via warmtewisselaars wordt de warmte uit het opgepompte water overgedragen op het verwarmingsnetwerk van Ammerlaan. Het afgekoelde water gaat via een retourleiding terug de grond in.
2. De aardwarmte wordt in het verwarmingsnetwerk van Ammerlaan opgeslagen in de nieuwe buffer van 1450 m³. Vanuit deze buffer wordt de warmtebehoefte van alle afnemers ingevuld.
3. Vanuit de buffer loopt een aanvoerleiding naar sportcomplex de Viergang (het zwembad, fitnesscentrum en sporthal) en het Stanislascollege. Alle afnemers onttrekken via eigen warmtewisselaars warmte uit de aanvoerleiding. De afnemers hebben eigen wisselaars met individuele bemetering om hun eigen specifieke warmtebehoefte in te kunnen vullen.
4. Het afgekoelde water gaat via een retourleiding terug naar de buffer van Ammerlaan, waarmee de cyclus rond is.
5. Alle afnemers handhaven in eerste instantie hun eigen verwarmingsketels zodat in geval van nood de gasketels gebruikt worden om water (meer) op te warmen. Daarnaast heeft Ammerlaan zijn eigen ketel en WKK als back-up achter de hand.

8) Wat is de rol van de verschillende partijen in dit project?

Gemeente

- De gemeente heeft samen met Ammerlaan Grond- en Hydrocultuur het project van de grond getild en samen met de kennisinstututen WUR en TU Delft vorm gegeven.
- De gemeente en Ammerlaan hebben de afnemers bij elkaar gebracht en stapsgewijs met hen het project ingevuld.
- De gemeente heeft een financiële bijdrage geleverd in de onrendabele top.

Afnemers Stanislascollege en sportcomplex De Viergang

De afnemers hebben een cruciale rol gespeeld bij het slagen van het project. Van het begin af aan stonden het zwembad en het fitnesscentrum van de Viergang en het Stanislascollege achter het doel van het project. Ook zij vonden dat ze stappen moesten zetten om hun energievoorziening te verduurzamen. Zij merken dat ook hun klanten vragen om duurzame producten. Een duurzame energievoorziening past hierbij. Voor het Stanislascollege en de sporthal was het een grote ommezwaai, omdat zij pas gebouwd zijn en een nieuwe gasinstallatie hebben.

Ammerlaan

Ammerlaan heeft meerdere rollen binnen het project. Allereerst treedt zij op als financier/investeerder in het project. Daardoor kan zij als leverancier duurzame warmte aanbieden. Verder verleent Ammerlaan de technische ondersteuning aan de afnemers, waardoor zij hun warmtehuishouding verder kunnen optimaliseren.

Provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland heeft van begin af aan het project met inhoudelijke kennis en financiën ondersteund. Ook de provincie wil de warmtetransitie versnellen. Het haalbaarheidsonderzoek is door de Provincie betaald. Ook heeft de provincie een grote bijdrage geleverd aan het realiseren van het project door het verstrekken van een subsidie.

9) Waarom doet Ammerlaan Grond- en Hydrocultuur mee aan dit project?

- Met aardwarmte wil het bedrijf een bijdrage leveren aan de omschakeling van fossiele brandstoffen naar andere energiebronnen.

- Vanwege het beheersen van de energielasten
- En omdat klanten vragen om duurzame producten

10) Waarom zet gemeente Pijnacker-Nootdorp zich in voor aardwarmte?

- **Gemeentelijke duurzaamheidsdoelstelling/verbetering woon- en leefklimaat**
Pijnacker-Nootdorp heeft gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen, waaronder een energietransitie binnen de glastuinbouw en stedelijke functies: een overgang van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen. Deze zijn van essentieel belang voor een duurzame stedelijke omgeving en een economisch gezonde glastuinbouw.
- **Optimale en verantwoorde onttrekking van aardwarmte in de gemeente**
Met aardwarmte kan veel CO₂ uit fossiele brandstoffen worden bespaard. Gemeente Pijnacker-Nootdorp zet zich in voor een optimale en verantwoorde onttrekking van aardwarmte in de regio. Met een goede ordening van de aardwarmteonttrekking kan substantieel meer aardwarmte benut worden. Bovendien betekent een samenwerking met andere partijen een bundeling van kennis, ervaring en organiserend vermogen.
- **Faciliteren en stimuleren samenwerking: de keyfactor voor warmtetransitie**
Energie-neutraliteit en warmtetransitie is alleen te bereiken door een gezamenlijke inzet van bedrijfsleven, kennisinstellingen, brancheorganisaties, overheden, energiebedrijven en samenleving. Het bedrijfsleven vormt hierbij een belangrijke motor. Door op onorthodoxe wijze innovatieve samenwerkingsverbanden aan te gaan met deze organisaties versnelt gemeente Pijnacker-Nootdorp de warmtetransitie

11) Wat doet de gemeente om aardwarmte/warmtetransitie te stimuleren?

- **Actief faciliteren van de warmtetransitie**
door projecten in de initiatief fase van de grond te tillen en de uitvoering zo soepel als wettelijk mogelijk te laten verlopen. De gemeente gebruikt haar kanalen om knelpunten bij rijk, provincie en bedrijfsleven aan te kaarten en op te lossen.
- **Warmte-tenzij principe bij nieuwe ontwikkelingen**
De gemeente heeft rol van ontwikkelaar voor nieuwe bedrijventerreinen of woonwijken of als afnemers zoals bij het sportcomplex. De gemeente heeft in haar duurzaamheidsnota van 2009 het warmte-tenzij principe omarmd voor haar nieuwe woonwijken en nieuwe bedrijventerrein. Dit houdt praktisch in dat de gemeente eerst onderzoekt of duurzame warmtetoepassingen (technisch, financieel, organisatorisch) haalbaar zijn voordat gebruik gemaakt wordt van conventionele warmte.

12) Er gebeurt veel in Pijnacker-Nootdorp op het gebied van aardwarmte!

Binnen de gemeente lopen vijf grote warmtetransitieprojecten, waarvan vier in samenwerking met de glastuinbouw:

- Het aardwarmteleveringsproject bij Ammerlaan.
- Het aardwarmteproject van de nieuwbouwwijken Tuindershof/Keijzershof in Pijnacker en het glastuinbouwbedrijf bedrijf Duijvestijn. Het college heeft twee weken geleden besloten om samen met de gebroeders Duijvestijn een haalbaarheidsonderzoek te gaan uitvoeren voor de levering van aardwarmte aan duizend woningen.
- Het project Noukoop-Balijade-bedrijventerrein Heron in Nootdorp. Gezamenlijk met de tuinders in Noukoop en Balijade gaat de gemeente kijken of een aardwarmtenetwerk in deze glastuinbouwgebieden haalbaar is en ook warmte vanuit de glastuinbouw geleverd kan worden aan het bedrijventerrein Heron (13 ha). Hiervoor wordt binnenkort met de tuinders een overeenkomst gesloten.
- Ook wordt nagedacht om binnen het FES herstructureringsproject in Pijnacker-Oost een aardwarmtenetwerk te onderzoeken.

Pers bericht

- Ten slotte wordt op het nieuwe bedrijventerrein de Boezem II in Pijnacker, 22 ha groot een collectief warmtenetwerk aangelegd. De warmte is afkomstig van het verstoken van houtpellets.